

Protocol Stappenplan bij signalen huiselijk geweld en kindermishandeling

**Het houdt niet op,
totdat je iets doet.
Niets doen is
geen optie!**

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Het protocol	3
Privacy	4
Stappenplan meldcode	4
Het stappenplan verder toegelicht	4
Stap 1. In kaart brengen van signalen	4
Stap 2. Advies vragen aan deskundige collega of Veilig Thuis	5
Stap 3. Gesprek met de met betrokkene(n).....	5
Stap 4: Wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.....	6
Stap 5: Beslissen over zelf hulp organiseren of melden.....	6
Hulp organiseren en effecten volgen	6
Melden en bespreken met de betrokkenen.....	6
Wettelijk meldrecht en verzoek tot informatie verstrekken	7
Bijlage 1: Infographic	9
Bijlage 2: Afwegingskader	10
Bijlage 3: Acute onveiligheid, structurele onveiligheid en disclosure	12

Inleiding

Jaarlijks zijn tienduizenden kinderen en volwassenen slachtoffer van mishandeling, verwaarlozing of misbruik. Gemiddeld heeft één kind in elke schoolklas hiermee te maken. Zij vertellen dit meestal niet uit zichzelf. Het is daarom nodig dat mensen in hun omgeving de verantwoordelijkheid nemen om bij zorgwekkende situaties in actie te komen, dit is een beroepsverantwoordelijkheid die is vastgelegd in de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Medewerkers in het onderwijs zijn verplicht om te handelen conform deze wetgeving. Het is van belang dat er zorgvuldig met deze verantwoordelijkheid wordt omgegaan. Kalisto heeft daarom dit protocol “stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling” opgesteld. Het is belangrijk dit protocol levend te houden binnen de scholen, zodat er adequaat gehandeld kan worden bij vermoedens tot mishandeling en huiselijk geweld.

Een verplichte Meldcode is iets anders dan een meldplicht¹. Bij een meldplicht moet de medewerker zijn vermoeden van geweld melden bij een andere instantie. Die verplichting bestaat niet bij een Meldcode. Door te werken met een Meldcode blijft de beslissing om vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling wel of niet te melden, berusten bij de school. Het stappenplan van de Meldcode biedt houvast bij die afweging.

Er kan sprake zijn van acute onveiligheid, structurele onveiligheid en disclosure. Deze drie termen staan met enkele voorbeelden toegelicht in bijlage 3.

Onder huiselijk geweld wordt verstaan:

- Het (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring.
- Onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eer-gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking.
- Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten.

Onder kindermishandeling wordt verstaan:

- Iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eer-gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking.

¹ In het onderwijs kennen we alleen meldplicht op het gebied van een mogelijk zedendelict. De meldplicht houdt in dat medewerkers in het primair onderwijs (po) en voortgezet onderwijs (vo) wettelijk verplicht zijn het schoolbestuur onmiddellijk te informeren als zij informatie krijgen over een mogelijk zedendelict. Het gaat dan om een strafbaar feit waarbij een medewerker van de school een minderjarige leerling seksueel heeft misbruikt of geïntimideerd. Het bestuur van de school is verplicht om aangifte te doen bij de politie als er een vermoeden bestaat dat er een zedendelict is gepleegd. Voor meer informatie hierover: <https://www.schoolenveiligheid.nl/kennisbank/meldcode-en-meldplicht/>.

Het protocol

- is gebaseerd op de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling inclusief het afwegingskader voor het onderwijs.
- bestaat uit een vijfstappenplan vanaf het eerste vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld tot aan het moment dat er beslist moet worden of er een melding moet worden gedaan. (Zie infographic. Bijlage 1)
- is opgedeeld in drie onderdelen aan de hand van de verantwoordelijkheden de medewerkers binnen de school.

Voor de verschillende functies binnen onze school gelden verschillende verantwoordelijkheden ten aanzien van de meldcode. In kolom 1 staan de medewerkers met een signaleringsverantwoordelijkheid vermeld. (Zij zetten stap 1 en 2.) In kolom 2 staan de medewerkers met een signalerings- en bespreekverantwoordelijkheid. (Zij zetten stap 1, 2, 3 en denken mee in stap 4.) In kolom 3 staan de medewerkers met een signalerings-, bespreek- en handelingsverantwoordelijkheid. (Zij zetten in principe alle stappen.)

Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3
<u>Conciërge</u>	<u>Leerkracht</u>	<u>IB-er (Intern Begeleider)</u>
<u>Klassen- of onderwijsassistent</u>	<u>Remedial Teacher</u>	<u>Aandachtsfunctionaris Kindermishandeling</u>
<u>Administratief medewerker</u>	<u>Logopedist</u>	<u>School Maatschappelijk Werk</u>
<u>Medewerker Buitenschoolse- of Tussenschoolse opvang</u>	<u>Kinderfysiotherapeut</u>	<u>Schoolpsycholoog / orthopedagoog</u>
<u>Chauffeur schoolvervoer</u>	<u>ICP (Interne Contactpersoon)</u>	<u>Directeur / Directielid</u>
		<u>Schoolbestuur</u>

(Bron; handelingsprotocol.nl/utrecht-bo)

Zodra leerkrachten zich zorgen maken of signalen herkennen gaat het stappenplan zoals hieronder beschreven in werking.

Veilig Thuis is bereikbaar via 0800-2000. Het vragen van advies gebeurt zonder het noemen van namen, geboortedata of andere herleidbare informatie. Wanneer er contact wordt opgenomen met Veilig Thuis en er wordt herleidbare informatie gedeeld, dan worden de ouders/verzorgers altijd geïnformeerd, tenzij in heel uitzonderlijke situaties de veiligheid van de leerling of van een ander in het geding is.

Het komt voor dat een andere persoon of instantie een melding heeft gedaan bij Veilig Thuis over een kind en dat de school benaderd wordt als informant. In dat geval is de school verplicht informatie te verstrekken. Het streven is om deze informatie te verstrekken met toestemming van betrokkenen. De Wmo 2015 biedt ruimte om zonder toestemming informatie aan Veilig Thuis te verstrekken.

Privacy

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. Dat geldt dus bijvoorbeeld voor de Wetten PO, VO, Leerplichtwet etc. De wet Meldcode gaat dus ook voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.

De school is alert op het AVG-proof hanteren van de verkregen informatie. Concreet betekent dit dat in geval van stap 1 en 2 in de Meldcode uitsluitend op basis van vertrouwelijkheid informatie wordt gedeeld met een zo beperkt mogelijk aantal professionals. Vanaf stap 3 in de Meldcode is de organisatie verplicht te documenteren op naam van het kind. Hiervoor is een specifiek formulier ontwikkeld dat achter een wachtwoord in Parnassys wordt geplaatst. De informatie vanaf stap 3 is de school verplicht te delen met de ouders van het kind.

Stappenplan meldcode

Vermoedt u kindermishandeling of huiselijk geweld? Volg de 5 stappen:

Stap 1: Breng de signalen in kaart middels de 7 W's

Stap 2: Vraag advies aan de IB-er of IB/directie

Stap 3: Praat met ouders en/ of kind in het bijzijn van de IB-er (en directie?). De directie wordt vooraf geïnformeerd over dit gesprek.

Stap 4: Weeg aard, ernst van en risico op kindermishandeling of huiselijk geweld a.d.h.v. het afwegingskader. Altijd in overleg met een interne contact persoon of Intern Begeleider.

Stap 5: Beslis: hulp organiseren of melding doen bij Veilig Thuis. Melding wordt altijd gedaan door de directeur.

Het stappenplan verder toegelicht

Stap 1. In kaart brengen van signalen

Breng de signalen in kaart die een vermoeden van huiselijk geweld of mishandeling bevestigen of ontkrachten en leg deze vast. Bij het in kaart brengen van signalen hanteren we de 7 W's:

1. Wat gebeurde er/ wat nam je waar?
2. Wie was erbij betrokken?
3. Waar gebeurde het?
4. Wanneer gebeurde het?
5. Waarmee gebeurde het?
6. Was er een waarneembare aanleiding?
7. Op welke wijze gebeurde het?

Het is belangrijk om gedurende het proces verslagen te maken. Dit verslag moet op een beveiligde plek opgeslagen waartoe alleen betrokken medewerkers toegang hebben. Beschrijf de signalen, de stappen die worden gezet en de besluiten die hierover worden genomen. Maak bij het signaleren

gebruik van een signaleringsinstrument. Bijvoorbeeld:

<https://www.ikvermoedhuiselijkgeweld.nl/kindermishandeling/let-op-de-signalen>

Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Als ook hypothesen en veronderstellingen worden vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het om een hypothese of veronderstelling gaat. Maak een vervolgaantekening als de hypothese of veronderstelling later worden bevestigd of ontkracht. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een daartoe bevoegde beroepskracht.

Er is een app ontwikkeld die kan helpen bij het doorlopen van de stappen. Deze is te downloaden in de app stores. <https://www.poraad.nl/nieuws-en-achtergronden/app-meldcode-kindermishandeling-voor-onderwijs-beschikbaar>

Stap 2. Advies vragen aan deskundige collega of Veilig Thuis

Besprek de signalen met de IB-er en/of directie. Vraagt zo nodig advies aan Veilig Thuis Utrecht: 0800 – 2000. Overleg met de IB-er en/of directie wil dit advies gaat vragen. Dit kan op basis van anonieme leerlinggegevens.

In die gevallen waar er behoefte bestaat aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak van) van letsel kan de vertrouwensarts van Veilig Thuis of een forensisch geneeskundige om advies worden gevraagd.

Raadpleeg bij specifieke vormen van geweld, zoals eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel geweld of vrouwelijke genitale verminking, altijd Veilig Thuis Utrecht.

Dit advies is ook belangrijk om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen (bijv. gesprek met betrokkenen) zorgvuldig af te kunnen wegen.

- Leg de uitkomsten van de collegiale consultatie en/ of het gegeven advies door Veilig Thuis vast in een leerlingdossier dat op een beveiligde plek is opgeslagen met alleen toegang voor de direct betrokken collega's. Leg daarnaast essentiële punten vast in het leerlingdossier. Dit dossier is toegankelijk voor ouders/verzorgers.

Stap 3. Gesprek met de met betrokkene(n)

Besprek de signalen met de betrokkenen. Het gesprek vindt altijd plaats in het bijzijn van de IB-er en/of directie. Heb je ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de leerling, raadpleeg dan een deskundige collega en/of Veilig Thuis.

- leg de ouders/ verzorgers het doel uit van het gesprek;
- beschrijf de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan;
- nodig de ouders/ verzorgers uit om een reactie hierop te geven;
- kom pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van hetgeen gezien, gehoord en waargenomen is.

NB: Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de ouders/ verzorgers, is alleen mogelijk wanneer:

- er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de leerling, die van de medewerker van school of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de ouder/leerling door dit gesprek het contact met school zal verbreken en dat de leerling daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

NB Voor het afwegen in stap 4 en 5 is er een afwegingskader. Zie bijlage 2.

Stap 4: Wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de betrokkenen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. De weging wordt altijd gedaan samen met de IB-er en directie.

Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Maak bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling gebruik van een risicotaxatie-instrument. <https://www.ikvermoedhuiselijkgeweld.nl/kindermishandeling/let-op-de-signalen> of <https://www.huiselijkgeweld.nl/interventies/aanpak/richtlijn-blauwe-plekken-bij-kinderen> of <https://signalenkaart.nl/>

→ Raadpleeg in geval van twijfel altijd (opnieuw) Veilig Thuis. Zij bieden ondersteuning bij het wegen van het geweld en van de risico's op schade en zij kunnen adviseren over vervolgstappen.

Stap 5: Beslissen over zelf hulp organiseren of melden.

Hulp organiseren en effecten volgen

Concluderen we op basis van de afweging in stap 4, dat we de leerling en zijn gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunnen beschermen:

- bespreek met ouders het opstarten van noodzakelijke hulp. Als school kunnen we de ouder helpen bij het zoeken van een hulpverlener. De ouder initieert de hulp.
- volg de effecten van deze hulp; maak gerichte afspraken over de vervolgacties; zet een tijdspad uit;
- doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint. De directeur meldt.

Melden en bespreken met de betrokkenen

Wanneer de school de leerling en zijn gezin niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kan beschermen of er twijfels zijn of de school voldoende bescherming hiertegen kan bieden:

- De directeur meldt het vermoeden bij Veilig Thuis.

Dit kan schriftelijk en telefonisch. <https://www.samen-veilig.nl/voor-professionals/aanmelden/schriftelijk-melden/schriftelijk-melden-provincie-utrecht/>

- Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij feiten en gebeurtenissen. Ook wordt duidelijk aangegeven indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- De directeur overlegt met Veilig Thuis wat de school na de melding, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kan doen om de leerling en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

Protocol stappenplan signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling –

Kalisto Boeiend Basisonderwijs – november 2021

De directeur bespreekt de melding vooraf met de ouders/ verzorgers. Hierbij is een tweede persoon van de school aanwezig.

- Hij legt uit waarom hij van plan is een melding te gaan doen en wat het doel is;
 - Hij vraagt de betrokkenen uitdrukkelijk om een reactie;
 - In geval van bezwaren van de betrokkenen, overlegt hij op welke wijze tegemoet gekomen kan worden aan deze bezwaren;
 - Is dat niet mogelijk, worden de bezwaren afgewogen tegen de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling.
- In deze afweging wordt de aard en de ernst van het geweld afgewogen en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
- De directeur meldt het ouders indien naar zijn oordeel de bescherming van de leerling of zijn gezinslid de doorslag geeft wel een melding te doen.

Van contacten met de betrokkenen over de melding kan worden afgezien:

- als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de betrokkenen, die van de melder, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de betrokkenen daardoor het contact met de school zullen verbreken.

Wettelijk meldrecht en verzoek tot informatie verstrekken

Iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht¹ heeft het wettelijk recht om, zo nodig zonder toestemming van (de ouders van) hun in dit geval leerling, vermoedens van kindermishandeling of huiselijk geweld, bij Veilig Thuis te melden. Dit wettelijk meldrecht is opgenomen in artikel 5.2.6 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015. Daarnaast omvat het meldrecht het recht voor de beroepskracht om, zonder toestemming van de in dit geval ouder(s)/leerling, op verzoek van Veilig Thuis informatie over betrokkene te verstrekken.

De beslissing om vermoedens van huiselijk geweld wel of niet te melden met of zonder toestemming van de ouders, neemt de directeur, na consultatie van de betreffende medewerker en de IB-er. Het stappenplan van de meldcode biedt hierbij houvast.

Bronnen:

¹ De zwijgplicht geldt bijvoorbeeld voor maatschappelijk werkers, intern begeleiders, jeugdhulpverleners, medisch hulpverleners, medewerkers in scholen, kinderopvang en in peuterspeelzalen.

De hierboven beschreven algemene zwijgplicht voor hulpverleners en begeleiders is niet specifiek opgenomen in een bepaalde wet, maar wordt afgeleid uit de privacybepalingen uit het Europees Verdrag voor de Rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (artikel 8) en uit de Grondwet (artikel 10). Deze bepalingen worden nog eens ondersteund door artikel 272 Wetboek van Strafrecht dat een verbod bevat op het verbreken van geheimen die aan de beroepskracht zijn toevertrouwd.

Protocol stappenplan signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling –

Kalisto Boeiend Basisonderwijs – november 2021

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/01/09/basismodel-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling>

<https://www.handelingsprotocol.nl/>

<https://www.ikvermoedhuiselijkgeweld.nl/>

<https://www.huiselijkgeweld.nl/publicaties/handboeken/gegevensuitwisseling-bij-samenwerking-rond-casuïstiek-in-het-zorg-en-veiligheidsdomein>

<https://www.traumaexperts.nl/wat-kan-ik-doen>

<https://www.huiselijkgeweld.nl/dossiers/eergerelateerdgeweld>

<https://www.huiselijkgeweld.nl/dossiers/vrouwelijke-genitale-verminking>

Bijlage 1: Infographic

STAP 1 *In kaart brengen van signalen*

Breng signalen in kaart die je zorg bevestigen of ontkrachten. Leg signalen en vervolgstappen objectief en feitelijk vast in het dossier. Voer indien nodig de kindcheck uit.

STAP 2 *Advies vragen aan deskundige collega of Veilig Thuis*

Overleg met een deskundige collega om signalen te duiden. Raadpleeg zo nodig Veilig Thuis of een forensisch arts. Neem bij eerdergerelateerd geweld, huwelijksdwang of vrouwenbesnijdenis direct contact op met Veilig Thuis.

STAP 3 *Gesprek met ouders en /of kind*

Bespreek je zorgen zo snel mogelijk met de ouders en met het kind zelf. Alleen als jouw veiligheid of die van het kind in gevaar kan komen door een gesprek kan je hiervan afzien.

STAP 4 *Wegen van het geweld*

Maak een inschatting van de aard en de ernst van de situatie op basis van de informatie uit stap 1 t/m 3. Vraag bij twijfel advies aan Veilig Thuis.

- Blijft je vermoeden bestaan? Indien nee: meldcode afsluiten.
- Zo ja, is er sprake van (een vermoeden van) acute of structurele onveiligheid?

STAP 5 *Neem twee beslissingen:*

1. Is melden noodzakelijk?

Als je acute of structurele onveiligheid vermoedt, doe je een melding bij Veilig Thuis en beoordeel je gezamenlijk of hulp bieden of organiseren ook tot de mogelijkheden behoort.

2. Is hulp (ook) mogelijk?

Beantwoord de volgende vragen:

- Ben je in staat effectieve hulp te bieden of organiseren?
- Werken betrokkenen mee aan de geboden hulp?
- Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot duurzame veiligheid en welzijn van alle betrokkenen?

Indien 'nee' (alsnog) melden bij Veilig Thuis.

Bijlage 2: Afwegingskader

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs en Leerplicht

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: keuzeproces en keuze in dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag), eventueel in overleg met de leerplichtambtenaar in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis.

De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp inzetten

Ben ik, of iemand anders in mijn school of een ketenpartner in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp aanvaard

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem een casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren

Bijlage 3: Acute onveiligheid, structurele onveiligheid en disclosure

Bron; PO Raad

Acute onveiligheid	
Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. • (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. • Poging tot verwurging. • Wapengebruik. • Geweld tijdens de zwangerschap. • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). • Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel. • Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt. • Vrijheid beperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn. • Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs. • Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling. • Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene • Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken • Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt • etc.

Structurele onveiligheid	
Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap en slachtofferschap) in de toekomst.
Voorbeelden	• Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige (psychosociale, relationele) problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/ of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger. • Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. • Escalerende vormen van stalking in partnerrelaties. • Minderjarigen die geregeld getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders. • Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. • Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden. • etc.

Disclosure	
Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Als een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/verzorgers bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex)partner stalking, huwelijksdwang, mensenhandel, eer gerelateerd geweld en oudermishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer. Bij de keuze voor wel/niet melden staat de veiligheid van het slachtoffer altijd voorop.